

Å se verden gjennom nye briller

**En serie foredrag med Rolf Erik Solheim
(2015-16)**

Hvordan ser vi på Universet og vår rolle der? Hvilken kunnskap og vitenskap har ”livets rett” for å løse de kriser vi står overfor? Hvor bevisste er vi, og hvilke valgmuligheter oppfatter vi at vi har?

Denne foredragsserien fokuserer på evolusjon, bevissthet og global etikk, med vekt på de perspektiv enhver kan velge å se verden i. Med andre ord, hvilke nye briller og tankemønstre behøver vi for å forstå og lede forandringen i riktig retning, der vi (bevisst og ubevisst) befinner oss i evolusjonens kontrollrom på denne planeten?

1 Sam-spillet symfoni – en saga om helhet og kjærlighet i mennesket og evolusjonen.....	3
2 Den evige sannheten hvite lys.....	4
Foredrag 3, 4 og 5 - en triologi om Big History.....	5
3 Darwin, Wallace og epigenetikken (I).....	6
4 Liv, bevissthet og dypkultur (II).....	7
5 Kosmos og Psyke (III).....	8
6 Vitenskapens nye briller: Systemteori.....	9
7 Anima Mundi – en levende planet?.....	10
8 Mysteriet med roten av minus 1.....	11
9 Jesus møter Darwin.....	12
10 Spiritualitet og schizofreni – med Frøding i Kosmos.....	13
11 Økolomi – en annen verden.....	14
Foredrag 12, 13 og 14 - en trilogi om Albert Einstein.....	15
12 Einstein, vitenskapen og religionen (I).....	16
13 Overbevissthet og intuisjon (II).....	17
14 Virkelighetens vidunderlige realitet (III).....	18
15 Hopi og Lakota – folk i harmoni med Universet?.....	19
16 Tro og viten – hvorfor eksisterer verden?.....	20
Om Rolf Erik Solheim.....	21

Alle foredrag er billedpresentasjoner med digitalprojektor. Det behøves projektor skjerm eller hvit vegg i foredragssalen for å vise bildene som utgjør en vesentlig del av temaet.

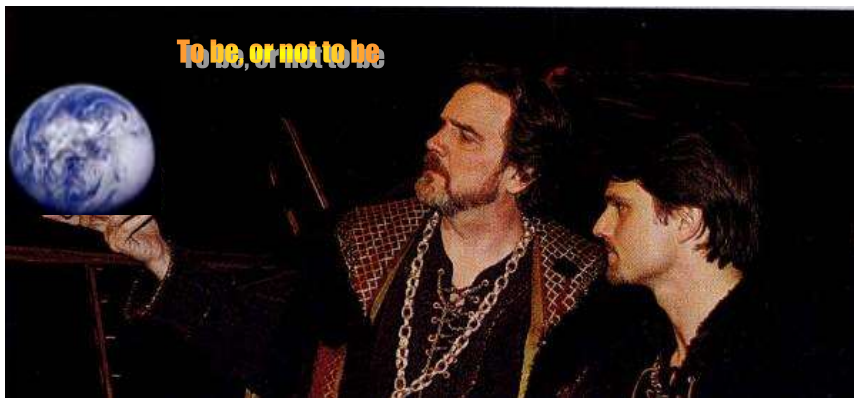
1 Sam-spillet symfoni – en saga om helhet og kjærlighet i mennesket og evolusjonen

Samspillet mellom *Eros* – kreativitet, *Agape* – omsorg og *Philia* – brorskap, synes å eksistere både i mennesket og i måten som astrofysisk, biologisk og kulturell evolusjon utfolder seg på. Våre problem knyttet til klima, miljø, befolkningsøkning, matmangel, fordeling og bruk av naturressurser, finans og økonomi, synes ikke å ha forskjellige årsaker, men er en følge av vår manglende evne til å se oss selv som integrert i samspillet med Jordens økologiske vev.

Om man betrakter Jorden utenfra, som reisende fra en annen planet, ser det ut som at menneskene nå står overfor utfordringen å innse at de selv har ansvaret for livets videre utvikling på Jorden. Dette tas opp i rapportene *State of the World 2015* og *Global Risks 2015*, sistnevnte fra *World Economic Forum* i Davos.

Kan kunnskap og vitenskap hjelpe dem, og hvor går i så fall frontlinjen i en forskning som har ”livets rett” for å kunne løse de globale problemene?

Om menneskeheten nå står midt i et kulturelt evolusjonssprang mot et globalt samfunn i takt med økosystemet, hvor lang tid tar det før samspill i økonomi og samfunnsbygging erstatter det nå dominerende konkurranse- og ego-prinsippet?

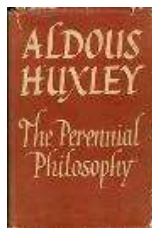
2 Den evige sannheten hvite lys

Platon og Aristoteles var overens om at det eksisterer en evig visdom bak den fysiske verden, en kunnskap som mennesket på forskjellige måter har tilgang til. Men de var uenige om hvordan og på hvilke måter denne *Philosophia Perennis* skulle utforskes. Aristoteles mente at bare med empiri, gjennom systematisk observasjon av den fysiske verden, var det mulig for mennesket etter hvert å komme til innsikt om sin guddommelige opprinnelse. Han etablerte derfor grunnlaget for dagens naturvitenskap. Platon derimot, hevdet at gjennom intuisjon ville store genier vise veg til idéenes verden som finnes bak den fysiske, og ved å søke den egentlige meningen i *Det Gode*, *Det Sanne* og *Det Vakre*, ville mennesket oppdage eksistensens hensikt og

mening.

I 2500 år har filosofer i Vest, kunstnere, musikere, poeter, matematikere, mystikere og vitenskapere, slike som Leibniz, Goethe, Einstein og Huxley, kjent hvordan eksistensen trykker på for at de skal komme til innsikt om *Philosophia Perennis*.

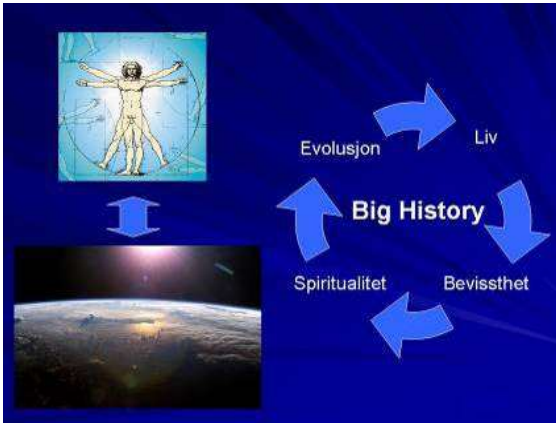
Den som i vår tid har kommet nærmest til å bygge bro mellom Platon og Aristoteles, mellom spiritualitet og fysisk virkelighet, er Alfred North Whitehead. Han har i dag stor innflytelse på liberale teologer og naturvitere som kan skimte en felles opprinnelse. Han hevder at:

- ✓ Universet er en prosess der alt samspiller med alt annet, og at evolusjonens drivkraft og retning går mot en økning av kompleksitet.
- ✓ Da alt som eksisterer er i forandring, finnes det egentlig ingen faste "ting" eller objekt. De er bare språklige overenskomster.
- ✓ Bare handling, altså verb – ingen substantiv.
- ✓ Alle handlinger er sammenkoblet i relasjoner – i årsak og virkning.
- ✓ Ingen "ting" eksisterer derfor i isolasjon, alt eksisterer bare i kontekst, i sammenheng med alt annet.
- ✓ Kontekst og samspill er derfor tilværelsens essens.

Foredrag 3, 4 og 5 - en triologi om Big History

Big History is the attempt to understand, in a unified and interdisciplinary way, the history of the Cosmos, Earth, Life and Humanity. (definisjon fra International Big History Association, etablert 2010)

De tre neste foredragene utgjør en seminarserie. De føyer seg inn under samme tema, skjønt med forskjellig perspektiv på det storslåtte evolusjonsdrama vi alle deltar i. Foredragene er uavhengige, men skulle man velge samtlige i nedenstående rekkefølge, ville tilhørerne få et utvidet perspektiv på ny forskning og ny forståelse omkring menneskets indre og ytre natur. Kosmologisk, epigenetisk og sosiologisk forskning har de siste 10-15 årene utvidet "evolusjonen" fra et biologisk fenomen

til et storslått astrofysisk og kulturelt menneskedrama. Dette fenomenet går i dag blant annet under betegnelsen Big History.

Wikipedia definerer det slik: *Big History looks at the past on all time scales, from the Big Bang to modernity, seeking out common themes and patterns. It uses a multi-disciplinary approach from the latest findings, such as biology, astronomy, geology, climatology, prehistory, archaeology, anthropology, cosmology, natural history, and population and*

environmental studies.

Bevissthet er et sentralt tema, slik Pierre Teilhard de Chardin allerede på 1930-tallet for første gang framstilte dette universelle panorama og det evolusjonssprang menneskeheten nå synes å stå framfor. Som universitetsfag begynner Big History å få

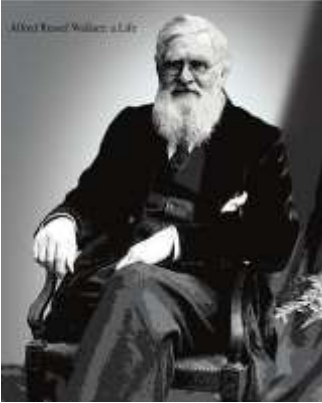

innpass i flere land, og som skoleprosjekt i USA støttes dette økonomisk av Bill Gates.

Han sier:

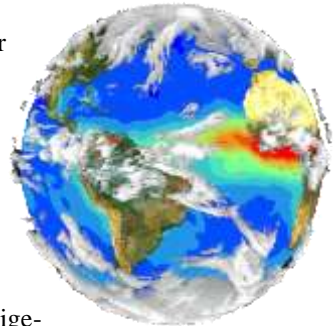
Two years ago I met with David Christian after taking his online course - my favorite course of all time. Now we're making it available to any educator who'd like to experience a completely new way of learning, and teaching.

3 Darwin, Wallace og epigenetikken (I)

Charles Darwin og Alfred Russel Wallace dro begge ut i verden og for å undersøke den biologiske sammenhengen – og kom fram til samme resultat. Men hvorfor fikk Darwin hele æren? Var det fordi Wallace hevdet at de bare hadde fanget en liten flik av evolusjonens mekanismer, og at deres teori ikke kunne forklare hvordan musikk, matematikk eller spiritualitet oppstår hos Homo Sapiens? Gjaldt det her helt andre prinsipper?

Disse andre prinsippene begynner nå å komme for en dag. Både nydarwinister, kreasjonister (som tror bokstavelig på skapelsesberetningen i Bibelen) og de som tror på Intelligent Design (som hevder at Gud selv grep inn og skapte visse komplekse organer som øyne og vinger) kommer til kort overfor den amerikanske mikrobiologen Lynn Margulis. Sammen med James Lovelock utformet hun Gaia-teorien – om Jorden som selvorganiserende system. Hun har vist hvordan biologisk evolusjon, i tillegg til slupm- messige mutasjoner og naturlig utvalg, drives av kreativt samarbeid (symbiose) mellom organismer og arter. *Symbiogenese* eller ”samskaping”, betyr at nye biologiske former oppstår i samarbeid mellom organismer, ofte i fysisk kontakt, som for eksempel i vert/parasitt-relasjoner. Slik har vi fått ny innsikt om hva liv egentlig er. Samspill og genetisk spredning mellom arter kalles også ”horisontal evolusjon”.

Dessuten kommer nå epigenetikken og stikker kjepper i hjulet for den rent mekanistiske genetikken. Det viser seg at signaler fra omgivelsene ”slår av og på” genene. Derved utformer selve miljøet genenes uttrykk fra fosterstadiet og framover. Til og med våre tanker (vår mentale tilstand) viser seg å påvirke genene, og derved vår utvikling, slik at det vi ”tror på” får biologisk (og evolusjonær) konsekvens.

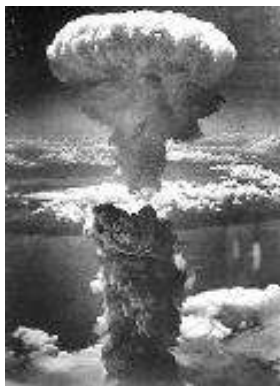
4 Liv, bevissthet og dypkultur (II)

Mennesket har fra tidenes morgen (kanskje 100 000 år) hatt visse holdninger (verdier) som har styrt atferd og handling. Tankemønstrene og måtene å handle i forskjellige tids-epoker og kulturer, ble først kartlagt av Jean Gebser på 1930-tallet og senere av den amerikanske psykologen Clare Graves. I 1990-årene forbedret Don Beck og Ken Wilber spiraldynamikken (SD) og innførte begrepet “memer” for disse typiske tankemønstrene.

Memer (mentale gener) ble først introdusert av evolusjonsbiologen Richard Dawkins, og psykologen Susanne Blackmore har vært ledende i det nye fagområdet memetik. Memene er aktive, med en særlig kombinasjon i enhver sivilisasjon og tidsperiode, og befinner seg bakom den kulturelle evolusjonen. Men også ”gamle” memer er aktive i våre komplekse samfunn, der kulturer blandes og integreres. For å håndtere forskjeller i verdier og kulturer i skole og samfunn, i nedrustning, konfliktløsning og fredsarbeid må man forstå memene, eller hva Johann Galtung kaller “dypkulturen”.

Spiraldynamikk er derfor et kraftfullt framtidstverktøy for å analysere menneskeheten og historien i totalperspektiv. Don Beck brukte SD da han assisterte Nelson Mandela og Desmond Tutu under forsoningsprosessen i Sør-Afrika. SD viser hvordan tankemønstrene gjennomsyrer kulturer fra steinalder til informasjonsalder. Og i dag kan vi skimte tankemønstre som kan bli rådende ca. 50 år fram i tid. Her åpner det seg et mønster av bevissthetsutvikling og utvidet forståelse av evolusjonens mulige hensikt og mål.

5 Kosmos og Psyke (III)

Psykiateren Roberto Assagioli grunnla psykosyntese, en terapi som utgår fra en menneskemodell hvor vårt ”lille jeg” forsøker å forene seg med vårt ”større jeg”, vår overfysiske sjel. Dette skulle kunne sies å være essensen i hva personlig evolusjon går ut på. Paleontologen og jesuittpresten Pierre Teilhard de Chardin, presenterte på 1930-tallet hypotesen om at vi deltar i en total-evolusjon som har pågått siden Universets begynnelse. I henhold til den nye kosmologien som nå vokser fram, studeres og tolkes forskningsdata omkring Universets evolusjon på en ny måte, ikke bare intellektuelt, men også psykologisk og kontemplativt.

Denne vitenskap med et nytt hjerte er en slags ”dyp-kosmologi”, i slekt med Arne Næss og hans ”dyp-økologi”. Her er Universet som helhet engasjert i sin egen organisering. Det betyr at vi er del av en mye større kreativ prosess enn den smule intelligens vi selv rent fysisk er bærere av. Og den omgir oss på alle kanter, noe naturfolk alltid har visst og gitt uttrykk for i sine mytologier.

Når Universets evolusjon på denne måten betraktes holistisk, kan den komme til å ryste oss i våre grunnvoller. En enkel formel for dette gigantiske evolu-

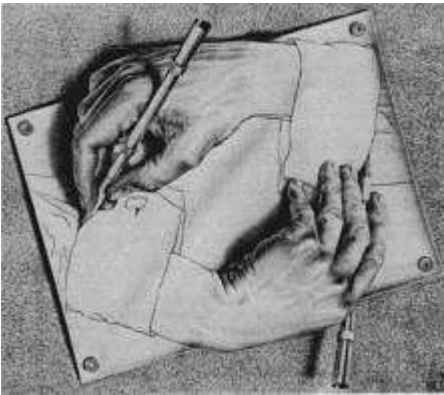

sjonsdrama er i henhold til astrofysiker Brian Swimme følgende: *Du tar hydrogengass, overlater den til seg selv, og den forvandler seg til rosebusker, giraffer og mennesker. Dette er den største vitenskapelige oppdagelse noensinne, nettopp hva 14 milliarder år av evolusjon handler om.*

Slik framstår evolusjonen og livet selv som feltfenomen som gjennomstrømmer Universet på samme måte som gravitasjon. Brian Swimme ser en ny spiritualitet vokse ut av denne ferske innsikt om Kosmos, noe Carl Gustav Jung, Assagioli og Teilhard innså for mer enn 80 år siden.

6 Vitenskapens nye briller: Systemteori

Autopoiesis (selvskapning) begynte som en idé hos en chilensk biolog som hadde lest Don Quijote. Han startet en ny måte å tenke helhet innen forskjellige fagområder som immunologi, arkitektur og familierapi. Den antyder at livet *frambringer seg selv* som i Eschers *Hånden som tegner seg selv*.

Denne tenkemåten var i slekt med nobelprisvinner Ilya Prigogines *dissipative strukturer*, navnet han ga til mønster som opptrer spontant i kjemiske blandinger, men som også kjen-

netegner alle levende organismer. Dette er i slekt med kybernetikk, komplekst teori, fraktaler og kaosteori (som slett ikke er kaotisk).

Fysiker og forfatter Fritjof Capra og systemteoretiker Erwin Laszlo mener at vitenskapen med disse nye hjelpemidlene står framfor en ny Kopernikus-revolusjon.

Laszlo hevder dessuten at vitenskapen endelig kan fastslå at kilden for all informasjon, materie og energi, rom og tid, som vekselvis kalles kvantevakuum, enhetsvakuum, fysisk romtid eller hyperspace, er den moderne gjenoppdagelsen av "eter", eller Kvintessensen, det femte elementet, kjent som Akasha i indisk filosofi.

Laszlo tillegger: *Hva forskere nå oppdager ved frontlinjen for hver disiplin kommer til å snu opp-ned på all tidligere forståelse av materie og virkelighet.*

7 Anima Mundi – en levende planet?

Hvordan ville vår tids vitenskap ha sett ut om Galileo, Descartes og Newton hadde kjent til notatene til Leonardo da Vinci?

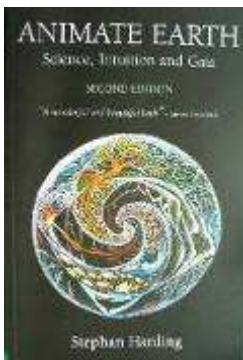
Dette spørsmålet stiller Fritjof Capra i sin bok *Leonardo's Science*. De fleste bøker om Leonardo handler om hans kunst, og lite er skrevet om det vitenskapelige perspektiv han utviklet to hundre år før Newton. Leonardo så naturen med "organiske" øyne, og hans kunst og hans studium av naturens atferd gikk hånd i hånd. For ham var kunst og vitenskap to sider av samme sak. Capra utviklet sin innsikt om Leonardo sammen med sin kollega Stephan Harding ved Schumacher College i England.

Stephan Harding arbeidet sammen med James Lovelock i 14 år, mens Lovelock utviklet Gaia-teorien. Harding var også en av de som assisterte Arne Næss da han utformet Dypøkologien, den organisk-etisk-spirituelle filosofien som ligner på Leonaros.

Vil denne type helhetstenking kunne gjenopprette koblingen til biosfæren (luft, jord, vann og alle levende skapninger), en kobling naturfolk alltid har levd med?

Skjønt 400 år med fragmentert vitenskap i isolerte fagområder har vært kolossalt vellykket sett i et materielt perspektiv, har Descartes formulering brakt menneskeheten til randen av selvutsløttelse.: - *Om vi kan stykke opp en sak i sine minste bestanddeler, vil helhetens funksjon avsløre seg selv* -

8 Mysteriet med roten av minus 1

Både Descartes og Newton mente at når roten av minus 1 framkom i ligninger og andre matematiske uttrykk, så grep Vårherre selv inn og fortalte at uttrykket manglet løsning. Det var et tegn fra oven om å la være å gå videre.

Leonard Euler trodde ikke på det. Han gjorde genistreken ved å si, at **om** nå $\sqrt{-1}$ i alle fall har en løsning, så kaller vi den **j**. Da får vi at $j^2 = -1$ Og så fortsetter vi å

regne.

Derved utfoldet det seg en helt ny verden av matematikk – med komplekse tall.

For 300 år siden fantes ingen bølgeteknikk, ingen elektroteknikk, kaosteori eller fraktaler. Men her foregrop Euler framtidens teknologi, på samme måte som matematikere i alle tider uten å vite det har lagt grunnlaget for senere vitenskap og ny teknologi. Hvorfor er det samband mellom naturen – den fysiske virkeligheten – og matematikken – som rent tanke-produkt?

Og **om** matematikken er en oppdagelse, slik mange er enige om, hvor befant den seg før den ble oppdaget – slik virus og

Amerika eksisterte før de ble oppdaget?

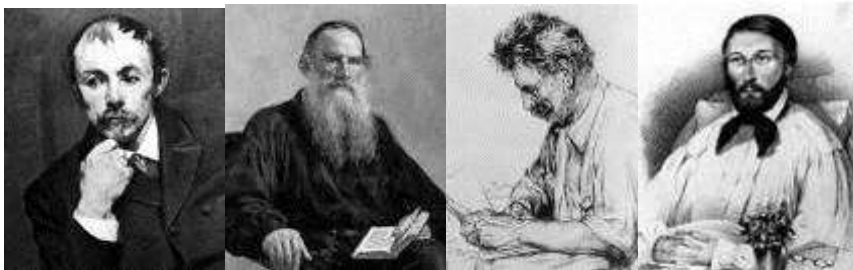
En som tenkte mye på det var den norske billedhuggeren Gustav Vigeland, som i sin statue av Niels Henrik Abel samtidig anskueliggjør kunsten, matematikken og Kosmos.

En av verdens fremste matematikere i dag, Roger Penrose, har satt matematikken inn i et Platonsk verdensbilde hvor både fysisk virkelighet og bevissthet har sin plass.

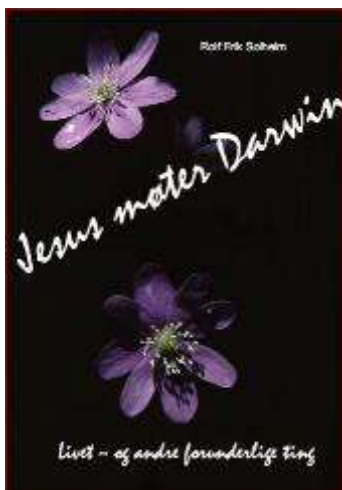

9 Jesus møter Darwin

Er LIVET i seg selv så kolossalt, så overveldende, storslått og mystisk at det uten teologi, prest eller kirke kan være veileder til det Hellige? Dette er hva Arne Garborg, Leo Tolstoy, Albert Schweitzer og ikke minst Henrik Wergeland konkluderte med for lenge siden.

I dag vet astrofysikere og astrobiologer at grunnstoffene vi alle består av, oppstod i gigantiske stjerneprosesser, basert på det enkle hydrogenatomet. Disse prosessene viser at Liv er et langt større fenomen enn hva dagens evolusjonsbiologer studerer, eller hva Darwin kunne ane.

I dag hevder de nye "Evitentalistene" at LIVET er et mystisk og hellig evolusjonsdrama, en innsikt de fire hovedpersonene intuitivt avdekket hver på sin måte. Og i dette gigantiske drama spilte Jesus en helt spesiell rolle, men helt annerledes enn i Kirkens versjon.

Foredraget er basert på boken som kom ut 2009. Nå i nytt opplag og med ny tittel i 2014.

10 Spiritualitet og schizofreni – med Fröding i Kosmos

Sveriges nasjonalpoet Gustaf Fröding (1860-1911) ble diagnostisert som schizofren

og befant seg i 16 år på forskjellige psykiatriske institusjoner. Der skrev han sine beste og dypeste dikt, og til legenes og ettertidens forbauselse kunne han i sin lyrikk skarpt og klart heve seg over sin psykiske lidelse. Han utviklet dessuten en livs-

og verdensanskuelse hvor alt er Kosmisk evolusjon, en levende prosess han samspilte med i drøm som i våken tilstand. I dikt kunne han uttrykke det slik:

Det är, som om vinden ett budskap mig bär
om lyckliga dagar, som randas,
mitt blod är i oro, jag tror jag är kär
— i vem? — ack i allt, som andas.
Jag ville, att himlens og jordens allt
låg tätt vid mitt hjärta i flickgestalt

Fröding levde et slags dobbeltliv i sine under- og over-bevisstheter, og hadde god innsikt i sine tilstander. Med hjelp av Roberto Assagiolis psykosyntese, utviklet samtidig med Jungs analytiske psykologi, kan man få innblikk i Frödings verden. Psykosyntesen betrakter mennesket som både et fysisk og et overfysisk vesen der vårt "lille jeg" forsøker i en kontinuerlig evolusjon å integrere seg med sitt "høyere Selv". Kan framtidens psykiatri komme å omdefinere schizofreni og forandre dagens terapiformer når man innser hvordan mennesket er et transpersonlig vesen?

11 Økolomi – en annen verden

Gregory Bateson, en av systemteoriens grunnleggere, hevdet:

Hovedprobleme i verden har sin årsak i forskjellen mellom hvordan naturen fungerer og hvordan mennesker tenker.

Slik vår vitenskap har lært oss å tro, har vi i snart 400 år oppført oss som herskere over naturen. Forskning viser nå at vår plass i økosystemet ikke lenger er som makthavere, men som medskapere i planetens og vår egen evolusjon. Vårt bevissthetsnivå er derfor avgjørende for alt annet liv på Jorden, det vi har i oss og det vi har rundt oss. Vår rolle som samarbeidspartnere og tjenere for alt annet liv begynner sakte å gå opp for oss.

Men det er motvilje hos politikere og nasjonaløkonomer mot å innse at den økonomi som har skapt vår velstand samtidig truer livet på Jorden. *World Economic Forum* i Davos forutser i sin rapport *Global Risks 2015* en dystre framtid om vi ikke veldig snart legger om kursen.

Vi må nå rette lysstrålen mot den alternative virkelighet som vil komme når kobling skal etableres mellom økonomi og økosystem, når vi begynner å tenke slik naturen ”tenker” og legger om fra markedsøkonomi til markedsempati:

Økonomi + Økologi = Økolomi

Foredrag 12, 13 og 14 - en trilogi om Albert Einstein

Albert Einstein (1879-1955) regnes av mange som det 20. århundres fremste vitenskapsmann. Time Magazine utnevnte ham faktisk i år 2000 til århundrets viktigste person, og det viser seg nå, etter att hans publiserte og upubliserte skrifter har begynt å legges ut på nettet, at han stelte med mye mer enn fysikk og matematikk. Av hans ca. 450 publiserte rapporter og artikler handler 300 om vitenskap, mens 150 handler om politikk, filosofi, økonomi, etikk, atomtrussel, fredsarbeid og religion.

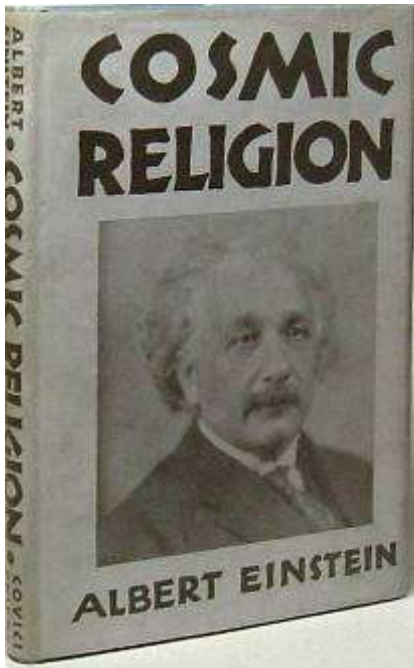
Det er denne universelle Einstein som disse foredrag forsøker å belyse med hans egne ord og sitater. Hans framtidvisjoner om et kosmisk menneske som styres av samvittighet er et nøkkeltema. Om seg selv skrev han en gang:

Skjønt jeg til daglig er en typisk einstøing, er jeg bevisst om at jeg tilhører det usynlige fellesskap av de som strever etter sannhet, skjønnhet og rettferdighet. Derfor oppstår aldri følelsen av ensomhet.

12 Einstein, vitenskapen og religionen (I)

Da Einstein hevdet at *vitenskap uten religion er lam; religion uten vitenskap er blind*, var det få som forstod hva han mente. De siste 25 årene av sitt liv arbeidet han med hva han kalte *Cosmic religion*, samtidig som han forsøkte å finne en samlende teori for ALL fysikk – *The Theory of Everything*. Han lyktes aldri med sistnevnte, men hevdet at:

Den som seriøst søker vitenskap, blir overbevist om at livsånd er manifestert i Universets lover – en ånd som langt overskrider menneskets forstand, og som våre beskjedne intellektuelle evner må føle ydmykhet overfor. Framtidens religion kommer til å være en kosmisk religion uten dogmer og teologi. Den kommer til å omfatte både ånd og materie og være basert på en følelse av at ALT, naturlig og åndelig, er en samlet helhet.

Han innså at det ikke finnes noen grenser eller barrierer, verken i naturen, i livet eller i Universet. Alt henger sammen. Altså smeltet hans liv og livsverk sammen i en syntese. Han så seg selv som integrert i Kosmos, og mente at

alle kan oppdage at de er Kosmiske vesener:

Det finnes to måter å leve: Du kan leve som om ingenting er ett mirakel; og du kan leve som om allting er ett mirakel.

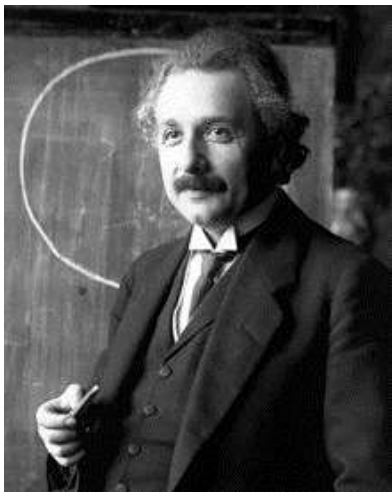
I sin trosbekjennelse fra 1932 – *Mein Glaubenserkenntnis* – hevder han til avslutning:

Den vakreste erkjennelse vi kan oppleve er den mystiske – den grunnleggende følelse som finnes bakom all sann kunst og vitenskap, fornemmelsen av att bakom alt som kan oppleves ligger noe som våre tanker ikke kan fatte. I den bemerkelse, og bare i den bemerkelse, er jeg et inderlig religiøst menneske.

13 Overbevissthet og intuisjon (II)

Epistemologisk vitenskap (basert på fysisk observasjon) erkjenner i dag ingen oversanselig kunnskap, skjønt store oppdagelser og teknologiske oppfinnelser synes å ha sin kilde nettopp i slike intuitive ”glimt”. Ingen har påpekt dette tydeligere enn Albert Einstein. Han erkjente både den intuitive og den rasjonelle intelligensen som nødvendige, men sa:

Ikke en eneste av mine oppdagelser er basert på rasjonell tanke.

Når bevissthet skaper og oppdager gjennom overbevisst intuisjon, er dette annerledes enn observasjon med sansenes hjelp – og annerledes enn logisk, matematisk og konkluderende tanke. Dette var en realitet også hos andre store vitenskapsmenn som André-Marie Ampère (1775-1836) og Carl Friedrich Gauss (1777-1855). Noen hadde helt fra barndommen et ”sugerør” inn i denne ”kilde” av skapende intuisjon, mens andre (som Einstein) åpnet denne kanal først som voksen.

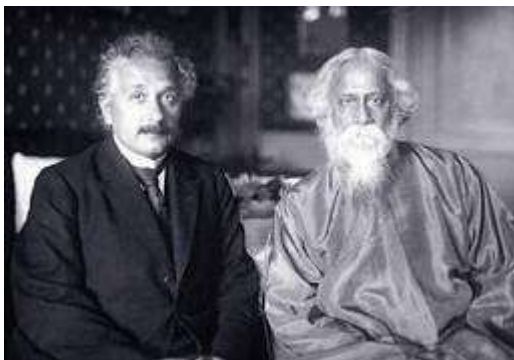
Denne oversanselige kilde har fått mange navn: ”Selvet” i Roberto Assagiolis psykosyntese, ”Akasha” og ”Purusha” i Vedafilosofien. I taoismen kalte man intuisjonen ”Evig Grunn” og ”den Høyeste Dumskap”, mens Platon utnevnte den til ”Guddommelig Galskap”.

Einstein:

Det kommer til et punkt der sinnet tar et sprang til et høyere plan av kunnskap, men det kan aldri bevises hvordan det kom dit. Alle store oppdagelser har medført et slikt sprang.

14 Virkelighetens vidunderlige realitet (III)

I 1930 møtte Einstein i Berlin den indiske nobelprisvinner i litteratur Rabindranath Tagore. Deres samtale omkring virkelighetens grunnlag ble publi-

sert i New York Times og regnes som en av vitenskapens mest vesentlige dialoger. Einstein var overbevist (som Descartes) at virkelighet kan deles opp i enheter som hver for seg kan analyseres og innordnes under kausale lover.

Niels Bohr hadde nylig slått fast innen kvanteteorien at subatomære partikler ikke kan analyseres på den måten, og at de påvirkes av observatøren, det vil si at deres egenskaper påvirkes av om de måles eller ikke. Einstein hevdet at Bohr derved introduserte uvitenskapelig magi i fysikkforskningen, og deres uenighet varte i flere år.

Tagore, Bohr og Einstein hadde hver sitt perspektiv på virkelighetens grunn. Disse perspektiv dominerer også i dag blant fysikere. Den store gåten er altså fremdeles om eller på hvilken måte bevissthet har et samband med eller innflytelse på materien.

15 Hopi og Lakota – folk i harmoni med Universet?

I det nordøstre hjørnet av Arizona ligger Hopi-reservatet, nær USAs mest spektakulære nasjonalparker: Monument Valley og Grand Canyon. Dette lille pueblo-samfunnet med ca 8000 innbyggere ligger midt inne i Navajo-reservatet, USAs største reservat. Og her, omgitt av parabol-samfunnet og CocaCola-sivilisasjon, har de bevart sin etiske kultur og sitt spirituelle særpreg til stor

forundring for antropologer som årlig deltar i deres kulturkonferanser ved North Arizona University.

I Syd-Dakota, 1600 km fra Hopireservatet, ligger Pine Ridge hvor siouxfolket og Black Elk i 1890 ble nedkjempet av USAs kavaleri og massakrert ved Wounded Knee.

Begge disse ellers så forskjellige samfunn har et forunderlig fellesskap, nemlig at de hevder å være etterkommere til Chuhukon, innbyggere i stjernebildet

Pleiadene. Disse skal en gang ha besøkt Jorden, men opprettholder fremdeles kontakten med hopi- og lakotafolket.

Hopienes ørkenjordbruk og kachinas, samt lakotafolkets ”fredspipe” og sereomonier er hellige handlinger de har lært av Chuhukon. Å dyrke sine egenartede maissorter og å tilberede maten, er for hopiene sakrament i respekt for Moder

Jord. Likedan er lakotasanger og danser hellige.

Hva var det hos disse folkeslag som interesserte Albert Einstein da han besøkte Hopi House i 1931?

16 Tro og viten – hvorfor eksisterer verden?

Hvorfor finnes det noe i stedet for ingenting? Og hva er i så fall ingenting? Kan ”ingenting” i virkeligheten være ”noe”?

Hvordan svarer dagens vitenskap og filosofi på hvorfor verden eksisterer i lys av ”Big Bang”? Hva fantes ”før”, og emanerte Universet faktisk fra ”ingenting”? Gjennom tidene har mange søkt svar som filosofer, fysikere, matematikere, forfattere, kosmologer, ateister, teologer – og mystikere.

I antikkens Hellas kom Platon på att verden er en projeksjon fra en eksistens bortenfor den fysiske – som han kalte Idéenes Verden. Han satte dessuten for første gang på plass forskjellen mellom *Doxa* – tro og *Episteme* – viten. *Epistemologi* ble hos Aristoteles hva vi i dag kaller naturvitenskap, basert på observasjon og fysiske eksperimenter. På 1600-tallet begynte så tro og viten å skille lag, og fram til i dag har religion og vitenskap, disse to verdensanskuelser, vært motstridende. Kan det finnes en tredje måte å forstå verden på? Kan kunst, musikk og poesi si noe om verden som verken er tro eller viten?

Kommer framtidens religion og teologi til å erstattes av spiritualitet og viten som viktigere enn tro, dogmer og forkynnelse? Kommer vitenskapen å påta seg ansvaret for alt liv og for planeten Jorden som viktigste kriterium for søking etter sannhet?

Vil begge akseptere BEVISSTHET og LIV i alle dets former som grunnlag for erkjennelse av Virkeligheten, og på nytt integrere seg med hverandre i en evidensbasert økospiritualitet?

Om Rolf Erik Solheim

Rolf er ansett som forfatter og foredragsholder med røtter både i det esoteriske og det teknisk/vitenskapelige miljøet. Som sivilingeniør, elektroteknisk revisor og livstidsmedlem i verdens største ingeniørforening IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers), er han opptatt av hva teknologi gjør med naturen og med oss mennesker, og de valg vi gjør under bevisst og ubevisst styring av en global økonomi.

Som mangeårig medlem i Rosenkors-Ordenen AMORC og tidligere lærer i Transcendental Meditasjon er han tilsvarende opptatt av hvordan hver enkelt av oss ser på tilværelsen og vår egen bevissthet – og det perspektivet vi velger å se verden i.

Han er støttemedlem i Metanexus Institute, det internasjonale nettverket som bygger broer mellom vitenskap og religion, samt Institute of Noetic Sciences i California. En inspirasjonskilde er også Schumacher College i England og den holistiske vitenskap som undervises der. Det var her Arne Næss formulerte sin Dypøkologi, og her skapte Fritjof Capra sine viktigste verk.

Rolf er opptatt av hvordan vi bruker teknologi og økonomi til nytte for hele menneskeheten. Og ikke minst – hvordan vi behandler hverandre og vår felles planet. Han har arbeidet aktivt i Norge og Sverige med det globale etikkprogrammet Earth Charter.

Sammen med Anne driver han nettstedet www.framtiden-er-din.com hvor mye av bakgrunnsstoffet til foredragene finnes. Han er medredaktør til boken ”Framtidsfrø – spirer til en bedre verden” på www.morgendagen.info

Kontakt

Rolf Erik Solheim
Kantovägen 16, 671 33 Arvika, Sverige,
Tel +46 - 570 13100 Mobil +46 - 73 0861070
E-mail: rolf@framtiden-er-din.com

In recognition of the many years
of loyal membership and support
of the activities of the IEEE
on 1 January 2011

Rolf E Solheim

has achieved the status of

Life Member

M. K. M. Pr. D., P.E.
2011 IEEE President & CEO